

הרב יוסף והרבנית ברכה

קאפח

מה ידוע לי על הרב יוסף והרבנית ברכה קאפח?

מה _____

הייתי רוצה לדעת עליהם עוד?

קדימה לעבודה... מקווה שתמצאו מידע מעניין בחוברת.

ילדות בתימן (1917-1932)

יוסף

הרב יוסף קאפח זצ"ל נולד בי"ב בכסלו תרע"ח (27.11.17) בצנעא בירת תימן. יוסף היה נצר למשפחת רבנים ודיינים מגדולי חכמי תימן. כאשר היה יוסף בן שנה נתייתם מאביו, ובגיל שש נתייתם גם מאמו. הוא גדל והתחנך בבית סבו, הרב יחיא קאפח. סבו היה תלמיד חכם, אוהב תורה ואוהב ספר, אשר שמש כרב הראשי של צנעא. סבו יחיא היה אומר: "למד היטב! חקור והשכלת".

סבו פתח בו את חוש הסקרנות לדעת כל דבר הנקרה בדרכו. לבד מן הלמודים הרגילים - מקרא, משנה, כתיבה, עשיית הקלמוס והדיו, שרטוט וכדומה - למד אותו גם ידיעות הטבע, ידיעת הכתב והלשון הערבית, ובמיחד חבב עליו את לימודי האסטרונומיה. 'מארי' [כך כינו את הרב בתימן] יחיא קאפח חנך את נכדו לחקר, ללמידה עצמית ולהכרת המציאות מיד ראשונה. כך למשל, עקבו יחד במשך ימים אחר שלבי התרקמות אפרוח בבודקם בכל יום ביצה אחת.

בהיותו כבן אחת-עשרה שלח אותו סבו ללמד את מלאכת הצורפות במקביל ללימודי התורה. עם זאת, הסביר לו סבו כי לא רצוי ללמד רק מקצוע אחד, וכך הוסיף ולמד נגרות ונפחות, ומאחר יותר גם שחיטה. בהיות הנער יוסף בן ארבע-עשרה שנה, נפטר עליו סבו ועולמו חשך בעדו.

מי גידל את הרב קאפח?

אילו תחומים נוספים מלבד לימודי הקודש רצה שנכדו ילמד?

ברכה

ברכה קאפח נולדה בשנת תרפ"ב (1922) בצנעא בירת תימן, להוריה יוסף ונעמי צדוק. אביה היה סוחר בדים עשיר, ולשנים מאחיה היה בית מלאכה לצורפות בחצר הבית. מגיל שמונה ועד לנישואיה עבדה ברכה כעוזרת בבית המלאכה.

כמקבל בקרב יהודי תימן באותה תקופה, היה אביה מלמד תורה את הבנים בלבד, ולשם כך היה מכנס את אחיה לשעור קבוע. כשראה את סקרנותה של בתו, התיר לה לשבת בקרבתם דרך קבע ולהקשיב ללמודם.

בית המשפחה בצנעא היה בנוי קומות. הקומות העליונות שימשו למגורים ולארון, ואחת הקומות התחתונות שימשה לאחסון מלאי שנתי של מזון יבש. בכל יום ששי, לפנות בקר, היו ברכה ואמה יורדות לקומת האחסון, מכינות צרורות מזון ויוצאות להניחם בפתחי בתי עניים עוד בטרם התעוררה העיר. שעות אחדות לאחר מכן היו אנשים עניים וקשי יום מגיעים אל בית סבה על מנת לקבל ממנו צרור ובו לחם, גישר (קלפות קפה) ותמיכה כספית לצרכי שבת. הסב היה מכין את הצרורות, וברכה ובת דודתה היו מחלקות אותם לפונים. האנשים שבאו לא נחקרו באשר למצבם, מי שבקש – קבל. סבה של ברכה היה אדם עשיר ורחב לב, והיה עוזר גם לחתן יתומים. כך, כבר בהיותה ילדה, למדה מאמה ומסבה את אהבת החסד.

מה למדתי על סקרנותה של ברכה, ומה עשה אביה?

מה עשתה ברכה עם אימה ועם סבה ביום שישי?

מה למדתי על דמותה של הילדה ברכה מסיפור זה?

תפזורת בנושא הרב והרבנית קאפח –

ילדות בתימן

ח	ת	נ	י	מ	ע	י	ש	צ	ק	א	ר
צ	ב	כ	ח	ל	ס	ג	ח	פ	נ	ש	ג
מ	צ	ד	ו	ק	א	ש	י	ל	ב	ע	כ
ס	ו	צ	י	ע	ה	י	ט	ח	ס	ו	א
ק	פ	מ	ת	פ	ב	ח	ה	ס	ט	א	נ
ר	נ	ג	ר	ו	ת	ב	כ	מ	א	ר	י
נ	ה	ו	ר	ז	ח	צ	ה	ס	נ	ס	ש
ו	ע	ח	ג	ק	ס	צ	ו	ר	פ	ו	ת
ת	נ	ל	ה	נ	ד	ל	פ	ש	ח	ר	ש
ב	י	ח	י	א	ב	ו	מ	ה	ו	ו	ב
ש	י	מ	ה	מ	ט	ו	פ	ת	ת	מ	נ
ט	מ	ל	נ	ב	ש	י	ש	י	ס	ת	ה

	היום בו ברכה חילקה מזון לעניים עם אמה		הארץ בה נולדו הרב והרבנית
	תכונה של רצון לעזור לאחרים		העיר בה נולדו הרב והרבנית
	סבה של הרבנית עזר להם		סבו של הרב קאפח, שגידל אותו
	כך נקרא הרב בתימן		מקצועות שלמד הרב קאפח
	שם משפחתה הראשון של הרבנית		תכונה של אהבת ידיעות ורצון לחקור ולהבין

"והגית בו יומם ולילה"

הרב קאפח למד תורה מגיל צעיר, אך כשהגיע לגיל 16 החליט שצריך להשקיע יותר זמן בלמוד תורה. מאחר ועבד לפרנסתו בשעות היום, הקדיש את שעות הלילה ללמוד. עד השעה 12 בלילה היה לו חברותא אחד, ומהשעה 2 כבר הגיע חברותא חדש, עמו למד עד הבקר. כדי שלא ישקע

בשנה, ישן כשהוא יושב ונשען אל הקיר. כך, במשך כמה שנים, ישן שעתיים בלילה, בתנוחת ישיבה, ולמד בשאר הזמן.

לא פוסק מלמודו

הרב קאפח היה מגיע לבית המדרש מקדם בבקר, ויושב ללמד ברציפות עד שעה מאחרת בלילה. לא היה מפסיק מלמודו '.. עוד ספר, שיש בישיבות' בטול תורה של תלמידי חכמים'. הכיצד? כאשר תלמיד ישיבה לומד שעות רבות, או מפצח סוגיה מרכזת, הוא צריך להתאורר. הוא יקום ממקומו, יסתובב קצת בבית המדרש, יראה איך פלוני הבין את הסוגיה, יבדק איזה דף לומד אלמוני, ואחר כך יחזר ללמודו. אך הרב קאפח לא היה זז ממקומו, אם באו אליו לשאל שאלה, ענה בקצרה, בתמציתיות, וחזר ללמודו.

לא נמשך אחר שיחת רעים ולא קם כל היום כלו. מעודו לא פגש במתמיד כזה.

מה למדת מהסיפורים על הרב קאפח?

מה הכוונה " והגית בו יומם ולילה" ?

מה הכוונה: "לא נמשך אחר שיחת רעים"?

אם היית פוגשת את הרב קאפח זצ"ל מה היית אומרת לו?

ה' שולח

בְּכָל שָׁנָה, בְּשׁוֹשַׁן פּוּרִים, הֵיטָה מוֹשְׁכַת סָכּוּם גָּדוֹל בְּשָׁטְרוֹת קִטְנִים מַחְשְׁבוֹנָה
עַל מִנֵּת לְחַלְקוֹ לְאַבְיוֹנִים.

בְּאַחַת הַפְּעָמִים, בַּצַּהֲרֵי שׁוֹשַׁן פּוּרִים נִגְמַר כְּמַעַט כָּל הַכֶּסֶף שֶׁהָיָה בְּיָדָהּ וְהָיָה
נוֹתֵרָה עִם שְׁטֶר שֶׁל 20 שְׁקָלִים וַחֲשָׁשָׁה שְׁתָּאֲלֵץ לְהַשִּׁיב פָּנֵי נִזְקָקִים רִיקָם.
בְּצֹר לָהּ פְּנִיתָה וְאַמְרָה: " רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, הִיד שְׁלֹךְ מִלֵּאָהּ, הִיד שְׁלֵי רִיקָה,
נוֹתֵרוּ לִי 20 שְׁקָלִים בְּלִבָּד, עֲזֹר לִי, " וּבְלִיבָהּ קִיּוֹתָהּ לְקַבֵּל שְׁטְרוֹת קִטְנִים
שֶׁתּוֹכֵל לְחַלֵּק בּוֹ בַּיּוֹם.

לֹא חָלַף זְמַן רַב וְנִשְׁמְעוּ נִקְיִשׁוֹת בְּדָלָת. הִגִּיעַ שְׁלִיחַ מִבֵּית כְּנֶסֶת בִּירוּשָׁלַיִם,
עִם קַפֹּת הַצִּדָּקָה וּבָה דְּמִי" מַחְצִית הַשְּׁקָל" ו"מִתְּנוֹת לְאַבְיוֹנִים" שֶׁנֶּאֱסָפוּ עַד לְאוֹתָהּ שְׁעָה.
הִיא מַצֵּדָה יָדְעָה שֶׁה' שׁוֹלֵחַ.

מה היתה נוהגת הרבנית לעשות בשושן פורים?

מה הכוונה: "להשיב פני נזקקים ריקם"?

מה הכוונה: "ידעה שה' שולח"?

כתבי מכתב לרבנית ברכה בו את מבקשת עזרה / מודה לה על עזרה שעשתה עימך.

עליך לתאר במכתב את מעשיה הטובים של הרבנית.

שימי לב לצורת האותיות, לפיסוק, וכמובן לתוכן המכתב.

_____ האם היית רוצה לפגוש את הרבנית ברכה? מדוע?
